

Голові спеціалізованої вченої ради
20 051.085
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника,
доктору економічних наук,
професору Дмитришин Лесі Ігорівні
(76018, м. Івано-Франківськ,
вул. Шевченка, 57)

РЕЦЕНЗІЯ

доктора економічних наук, професора, професора кафедри підприємництва, торгівлі і прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Шеленко Діани Іванівни на дисертацію Гриніва Володимира Михайловича “Оцінка і активізація економічного потенціалу регіонів” поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка

1. Актуальність теми дисертації

Розвиток господарських систем територій, а також регіонів України відбувається в умовах різносторонніх непрогнозованих викликів. Актуальною необхідністю для забезпечення соціально-економічної стійкості конкурентоспроможного розвитку регіонів України є активізація їх економічного потенціалу. Важливими є науково-практичні заходи удосконалення організаційно-функціональної взаємодії складових економічного потенціалу. Серед організаційно-управлінських пріоритетів виділяється оцінка складових, а також наслідкових ефектів використання потенціалу регіонів.

В економічному сенсі закономірна диверсифікація потенціалу регіонів, адже існує проблема його нарощування в сучасних нестабільних умовах воєнного часу. Тому потенціал потрібно відповідним чином оцінювати для забезпечення критеріїв сталого розвитку регіонів. Це зумовлює актуальність даного дослідження.

Дисертаційна робота має систематизований характер, виклад матеріалу логічний та послідовний. Позитивним аспектом слід відмітити те, що дисертантом запропоновано ряд пропозицій щодо визначення основних

детермінант та результативних показників оцінки економічного потенціалу регіону у залежності від різних сфер управління. Автором розроблено методичний підхід до оцінки економічного потенціалу регіону, який дозволив сформувати аналітичну основу поетапних заходів розвитку України. Результати досліджень мають знайти своє практичне застосування у вигляді пропозицій під час формування Стратегії розвитку торговельно-економічних відносин між Україною та ЄС. Усе вище зазначене, а також відповідний рівень наукової новизни одержаних результатів, дають підстави позитивно оцінити дисертаційну роботу.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота Гриніва Володимира Михайловича виконана в рамках тем: Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, зокрема, науково-дослідною темою «Моделювання процесів управління в соціально-економічних системах» (номер державної реєстрації 0113U005083, 2013–2027 рр.), де автором розроблено методичний підхід щодо оцінки впливу торговельно-економічних відносин на національну економіку через призму соціально-економічного розвитку та економічної безпеки.

3. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, їх новизна

До основних наукових результатів проведеного дослідження варто віднести наступні:

– запропоновано теоретико-методичні удосконалення сутнісного визначення економічного потенціалу, що полягає у його характеризуванні як явища у складі взаємопов'язаних підсистем, які доповнюють одна одну у контексті реалізації функціональних спроможностей інституцій регіону із сприяння досягненню ефектів – виробничого, трудового, фінансового та ін.;

– набули подальшого розвитку методичні положення: з оцінки економічного потенціалу регіону в частині обґрунтування доцільності врахування показників концентрації та ефективності використання його складових; виміру концентрації потенціалу регіонального розвитку за

допомогою запропонованого методу вимірювання регіональної дисперсії, що базується на оцінці співвідношення між полюсами зростання та їх оточенням;

– організаційно-методично удосконалено механізм сприяння активізації інвестиційної діяльності регіонів, за допомогою запровадження державно-приватного партнерства як інституційного чинника актуального посилення економічного потенціалу розвитку регіону у відповідності до тих проблем і викликів, які постають у процесів реалізації інтересів стейкхолдерів;

– набули подальшого розвитку заходи, які ґрунтуються на визначенні впливових факторів і ризиків господарювання в умовах невизначеності, що дозволило сформулювати науково обґрунтовані рішення управлінського стимулювання ефективності використання потенціалу регіонів з урахуванням регіональних особливостей.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Практичне значення отриманих результатів підтверджується тим, що вони полягають у впровадженні теоретико-методологічних і прикладних рекомендацій щодо економічного розвитку регіонів та можливості застосування розроблених методичних підходів для формування рішень, спрямованих на підвищення ефективності використання потенціалу регіонів.

Отримані результати апробовані в практиці під час формування Стратегії розвитку торговельно-економічних відносин між Україною та ЄС, а також впровадженні в навчальний процес, що підтверджено відповідними довідками про впровадження.

5. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Основні результати наукового дослідження, а також висновки і практичні рекомендації, які сформулював дисертант, можна вважати теоретично обґрунтованими й достовірними. Дисертація характеризується єдністю форми та змісту, відповідністю логіки й структури роботи.

Обґрунтованість результатів дослідження підтверджується достатньо обширним аналізом фундаментальних праць вітчизняних і зарубіжних авторів

щодо оцінки й засад активізації механізмів розвитку економічного потенціалу регіонів.

У роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання – для визначення генезису сутності та змісту поняття «економічний потенціал регіону»; системно-структурний та логічний методи – для визначення детермінантів економічного потенціалу регіону та їх взаємодії; статистичні методи та метод порівняльного аналізу – для кількісної оцінки потенціалу регіонів України та ефективності його використання; економіко-математичні методи – для визначення впливу факторів на ефективність використання потенціалу регіону та встановлення взаємозв'язків; графічні та матричні методи – для наочного відображення результатів досліджень.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативно-правові документи органів державної влади, офіційні матеріали державних обласних адміністрацій, офіційні статистичні дані Державної служби статистики України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з досліджуваної проблематики, фінансово-статистична звітність, а також особисті спостереження автора.

6. Повнота опублікування результатів дисертації, кількість наукових публікацій та конкретний особистий внесок здобувача

За темою дисертації автором опубліковано самостійно та у співавторстві 7 наукових праць, серед них: 4 наукових статей (з них 3 – у фахових виданнях України, 1 – у наукових виданнях інших держав); 3 – публікації в наукових конференціях. Загальний обсяг публікацій – 2,2 друк. арк.

Основні результати дисертаційного дослідження пройшли апробацію шляхом обговорення й отримали позитивну оцінку на наукових конференціях.

В публікаціях здобувача достатньо повно відображено основні результати дослідження, які містять елементи наукової новизни, удосконалення теоретичних положень, організаційні рішення та прикладні рекомендації.

У дисертації порушень академічної доброчесності не виявлено. Довідка про результати перевірки публікацій здобувача вищої освіти ступеня доктора

філософії додається.

7. Відповідність дисертаційної роботи встановленим вимогам

Подана на розгляд дисертація Гриніва Володимира Михайловича містить усі потрібні структурні елементи та включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки. Робота написана українською мовою, з дотриманням основних вимог наукового стилю викладання матеріалу.

Ознайомлення із змістом дисертаційної роботи дозволяє зробити висновок, що виклад матеріалу відповідає поставленій меті, висунуті здобувачем наукові завдання є вирішеними, мету дослідження досягнуто. Дисертація має чітку і логічну структуру, стиль викладу матеріалу – науковий. Структурно-логічна побудова дисертації дозволила авторові здійснити комплексне дослідження проблеми за обраною темою та забезпечити можливість системного підходу до активізації економічного потенціалу регіонів.

За змістом, структурою та оформленням робота відповідає вимогам МОН України до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії. У роботі сформульовано мету, об'єкт та предмет дослідження. Для досягнення поставленої мети здобувачкою сформульовано і своєчасно вирішено низку задач.

8. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Робота виконана на достатньому теоретико-методологічному рівні, проте, слід зауважити наступне:

1. При розкритті детермінанти оцінки економічного потенціалу регіону (рис. 1.1) варто було звернути увагу на діловий клімат та можливості для здійснення підприємництва у регіоні.

2. У роботі доцільно узгодити суть понять, зокрема: розвиток потенціалу регіону, регіональний розвиток потенціалу.

3. На ст. 45 автор вказує, що «Використання механістичного підходу до активізації економічного потенціалу вимагає виявлення теоретичного визначення механізму, з приводу чого існують різні точки зору, зображені на рис. 1.4, а на самому рисунку подано посилання тільки на одного автора.

4. Запропоновані на с. 125 дисертації рекомендації щодо активізації механізмів посилення економічного потенціалу розвитку регіону є дуже

загальними й абстрактними, адже не дають відповіді на науково-практичне питання, що забезпечить реалізація того чи іншого напрямку і конкретних дій з його імплементації.

Водночас вказані зауваження не знижують загалом високої наукової та практичної цінності результатів дисертаційного дослідження В. С. Гриніва та підкреслюють необхідність подальшої розробки відповідних питань.

9. Загальний висновок

Дисертація аспіранта Гриніва Володимира Михайловича “Оцінка і активізація економічного потенціалу регіонів” за спеціальністю 051 Економіка відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами). Подана дисертаційна робота є завершеною працею, в якій отримано нові обґрунтовані результати, що мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, а її автор Гринів Володимир Михайлович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

Рецензент

д.е.н. професор,
професорка кафедри підприємництва, торгівлі
і прикладної економіки
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Діана ШЕЛЕНКО

